

Keletas pastabų apie Panevėžyje neįkurtą universitetą

Parašė **Leonas Kaziukonis** 2012-03-26 14:27

Teksto dydis:

Prieš 20 metų panevėžiečiai, turėję rimtų ketinimų įkurti savarankišką aukštąją universitetinę mokyklą, liko be jos.

Aiškinantis šios nesėkmės priežastis, dažnai nurodoma, kad savarankiško universiteto įkūrimui buvo pasirinktas ne tas kelias. Juo einant, Panevėžyje pirmiausia turėjo būti įsteigta protestantiško fondo finansuojama Laisvųjų menų kolegija.

Katalikų dvasininkijai ir tikintiesiems pasipriešinus, Panevėžio miesto taryba 1992 m. kovo 27 d. šios kolegijos steigimui leidimo nedavė. Šiandien aptarkime kas lėmė, kad universitetui įkurti prirėkė pagalbos iš svetur.

Atkurtos Lietuvos Panevėžio miesto tarybos ir valdybos dokumentai saugomi Panevėžio apskrities archyve. Iš jų matyti, kad įkurti savarankišką aukštąją mokyklą buvo pritarta daugelyje Atgimimo metais vykusių respublikinių suvažiavimų, konferencijų ir pasitarimų.

Mokslinėje konferencijoje „Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas“ viena iš priimtų rezoliucijų skelbė: „Parengti savarankiškos Panevėžio aukštosios mokyklos įkūrimo projektą iki 1989 m. gruodžio 31 d.“

Aukštosios mokyklos Panevėžyje steigimas buvo svarstomas visais lygiais ir jos projekto parengimas užsitęsė. Parengta nauja šios mokyklos įkūrimo koncepcija 1991 m. balandžio 15 d. buvo pateikta Aukščiausiosios Tarybos Švietimo, mokslo ir kultūros komisijai, Kultūros ir švietimo ministerijai svarstyti.

Joje buvo numatyta Panevėžyje įkurti humanitarinio – inžinerinio profilio aukštąją universitetinę mokyklą KTU Panevėžio fakulteto, Panevėžio politechnikumo, J. Švedo pedagoginės muzikos mokyklos, Vadybos akademijos Panevėžio fakulteto ir Vaikų dailės mokyklos bazėje.

Pirmajame etape buvo planuojama apjungti KTU Panevėžio fakultetą ir Panevėžio politechnikumą ir nuo 1991 m. rugsėjo 1 d. į KTU Panevėžio fakulteto dieninį skyrių priimti ne 95, o 250 studentų. Antrajame etape nuo 1992 m. rugsėjo 1 d. KTU Panevėžio fakultetą buvo siūloma reorganizuoti į du fakultetus: technikos ir humanitarinį.

Trečiajame etape Vadybos akademijos Panevėžio fakulteto pagrindu buvo numatyta įsteigti Specialistų perkvalifikavimo fakultetą. Šie trys fakultetai ir dar įkurtas Menų fakultetas ir būtų sudarę Panevėžio aukštąją mokyklą.

Tuo metu reorganizuojamo politechnikumo darbuotojai pareiškė, kad jų bazėje tikslingiausia yra įkurti savarankišką aukštesniąją technikos mokyklą ir jungtis su KTU fakultetu atsisakė. Panevėžio apskrities archyve saugomi jų surinkti parašai ir 1991 m. gegužės 6 d. kreipimasis į Panevėžio miesto tarybą.

KTU Panevėžio fakulteto ir Panevėžio politechnikumo pedagoginio, mokslinio potencialo, materialinės bazės sujungimas turėjo būti pagrindu universitetui Panevėžyje įkurti. Politechnikumui atsisakius jungtis, universiteto įkūrimui reikėjo ieškoti kitų priedaidų.

Atsiliepus į Vyriausybės kreipimąsi suteikti Lietuvai pagalbą, dar 1990 m. spalio 31 d. su iš Kanados atvykusių baldų pramonės magnatu Art de Feru buvo sutarta dėl krikščioniškos kolegijos steigimo Panevėžyje. Šiam sprendimui 1991 m. liepos 10 d. pritarė ir Aukščiausiosios Tarybos Švietimo, mokslo ir kultūros komisija.

Šioje vėliau pavadintoje Laisvųjų menų kolegijoje studentai turėjo būti mokomi užsienio kalbų ir taikomosios dailės. Pirmaisiais metais buvo planuojama priimti apie 200 moksleivių. Kolegijos studentų mokyti būtų atvykę 70-120 dėstytojų iš įvairių šalių.

Taigi, jau turime atsakymą į pradžioje iškeltą klausimą. Lietuvos krikščioniškojo labdaros fondo finansuojama Šiaurės Amerikos tipo Laisvųjų menų kolegija buvo pasirinkta po to, kai savų galimybių universitetui įkurti nebeliko. Pagalba iš svetur buvo pačiu laiku. Deja, ir jos su triukšmu atsisakėme.

Visomis išgalėmis siekė įkurti universitetą, jį savomis rankomis uždusinome. Kaip tai atsitiko? Apie tai kitą kartą.

Cituojant „AINA“, būtina nurodyti šaltinį: